

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 10/2020(95))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΩΜΕΓΑ CH», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΩΜΕΓΑ CHANNEL LTD»

Ημερομηνία Απόφασης: 10 Ιουνίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Η κ. Χρύσω Τσόκκου, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1)** και **26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει τα εξής:

26.- (1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –

(β) της ψηλής ποιότητας.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21. - (1) Οι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –

(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **10.2.2020** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και / ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και / ή μέσω αντιπροσώπου και / ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 3:

1. Στις **4.11.2019**, μεταξύ των ωρών **21:10 – 00:50**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο του προγράμματος **“GREECE’S NEXT TOP MODEL”**(**2^{ος} ΚΥΚΛΟΣ**), χωρίς αυτό να διέπεται από την **αρχή της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Στο υπό αναφορά επεισόδιο του προγράμματος τύπου ριάλιτι που συνιστά διαγωνισμό μοντέλων, ο οποίος θα αναδείξει το επόμενο top model της Ελλάδας, οι διαγωνιζόμενες καλούνται να κάνουν μια φωτογράφιση σε φάρμα με οικόσιτα πτηνά, προκειμένου να αποδείξουν, όπως αναφέρεται, πόσο μπορούν να συγκεντρωθούν, πόσο καλά μπορούν να συνεργαστούν με αυτά και να δώσουν ένα επιτυχημένο αποτέλεσμα στο φακό.

Στο πλαίσιο αυτό, προβάλλονται σκηνές, όπου η κάθε διαγωνιζόμενη προσπαθεί αρχικά να πιάσει το οικόσιτο πτηνό που της έχει ανατεθεί και στη συνέχεια να ποζάρει μαζί του με οδηγίες και από την ομάδα ειδικών που τις παρακολουθούν, κρατώντας το αγκαλιά, βάζοντάς το στον ώμο ή στο κεφάλι της. Στις πλείστες περιπτώσεις οι διαγωνιζόμενες δυσκολεύονται να πιάσουν τα πτηνά, με αποτέλεσμα να τα κυνηγούν μέσα στον περιφραγμένο για τις ανάγκες της φωτογράφισης χώρο της φάρμας και στη συνέχεια δυσκολεύονται να τα κρατήσουν, με εμφανή την αγωνία στα πρόσωπά τους, ενώ οι coaches φαίνεται να κάνουν πλάκα με την προσπάθεια των κοριτσιών και σχολιάζουν περιπαικτικά όσες δεν τα καταφέρνουν. Επίσης, τα περισσότερα πτηνά προσπαθούν ανοιγοκλείνοντας τα φτερά τους να διαφύγουν από τα χέρια των διαγωνιζομένων.

Σε μια σκηνή, η διαγωνιζόμενη Χαρά, λέει ότι στο χωριό της έχει μια κότα, αλλά είδε κάτι άλλο που μοιάζει με κότα και η coach E. Χριστοπούλου ρωτά «Είπε στο χωριό μου έχουμε μια κότα; Εννοεί ένα είδος κότας», ενώ ο σχεδιαστής μόδας A. Μπράτης απαντά «Όχι καλέ, είπε στο χωριό μου έχουμε μια κότα. Είναι η διάσημη κότα. Πώς είναι η Μύκονος με τον πελεκάνο που τον λένε πάντα Πέτρο; Είναι η κότα η Φρόσω», γελώντας μαζί με τις άλλες δυο κυρίες της ομάδας των ειδικών. Στη συνέχεια, η Χαρά κυνηγά τις κότες μιλώντας τους, και η coach Z. Μαζαρί σχολιάζει «Ναι, ναι μίλα του. Ο γητευτής της κότας». Ακολούθως και ενώ η Χαρά πάει να πιάσει μια κότα δέχεται τσίμπημα και λέει «Ααα με τσιμπάει». Έπειτα, κρατάει την κότα για την φωτογράφιση, αλλά σύντομα την αφήνει, ενώ η coach E. Χριστοπούλου, σχολιάζει ότι δεν θα πρέπει οι κοπέλες να μπαίνουν μέσα σαν losers, προκαλώντας το κλάμα της Χαράς, η οποία λέει στις υπόλοιπες κοπέλες ότι η κότα την τσιμπούσε και την άφησε κάτω γιατί δεν ήθελε να την πονέσει.

Σε επόμενη σκηνή, στη δική της φωτογράφιση, η διαγωνιζόμενη Σπυρούλα κρατά στα χέρια της μια γαλοπούλα, η οποία ανοιγοκλείνει συνεχόμενα τα φτερά της, προσπαθώντας να διαφύγει.

Σε άλλη σκηνή, η διαγωνιζόμενη Ασημίνα καταφέρνει να πιάσει μια φραγκόκοτα και η Ζ. Μαζαρί της λέει «Για κοίτα την κιόλας», ενώ ο φωτογράφος της λέει να της δώσει ένα φιλάκι, για να προσθέσει «Είναι και ήρεμη η καημένη».

Σε επόμενη σκηνή, η διαγωνιζόμενη Ίλντα που φοράει γούνα και τακούνια τρέχει ξοπίσω μια γαλοπούλα, την οποία δυσκολεύεται να πιάσει και για να μην βγει εκτός του περιφραγμένου χώρου την τραβάει από την ουρά. «Την θέλω αυτή γρήγορα» λέει, ενώ ο Α. Μπράτης γελώντας επαναλαμβάνει «Τη θέλω λέει αυτή γρήγορα. Σε small την έχετε;». Καθώς τρέχει, φαίνεται να σχίζεται το καλσόν της Ίλντας και η Ζ. Μαζαρί σχολιάζει «Είναι τέλειο τώρα. Ότι σχίστηκε και το καλσόν είναι εντελώς... Ίλντα αργείς πάρα πολύ. Οι γαλοπούλες είναι και πολλές δεν είναι ότι είναι λίγες». Μετά από αρκετό τρέξιμο, η Ίλντα καταφέρνει να πιάσει μια γαλοπούλα και πριν να πάρει πόζα για την φωτογράφιση ζητά αγκομαχώντας ένα λεπτό για να πάρει μια αναπνοή γιατί, όπως λέει, έτρεξε πολύ, λέγοντας και στην γαλοπούλα «Σςς ηρέμησε», ενώ η Ε. Χριστοπούλου της λέει «Η γαλοπούλα ήρεμη είναι εσύ πρέπει να ηρεμήσεις». Η φωτογράφιση αρχίζει και ο Α. Μπράτης λέει στην Ίλντα «Ίλντα ηρέμησε το πρόσωπό σου, είσαι πολύ σκληρή».

Σε άλλη σκηνή, η διαγωνιζόμενη Άννα δεν μπορεί να πιάσει το πτηνό της και επειδή ο χρόνος λήγει της δίνουν μια φραγκόκοτα στα χέρια, ενώ η Ζ. Μαζαρί σχολιάζει «Φοβάται να ιδρώσει η Άννα». Η κότα ανοιγοκλείνει τα φτερά της πολύ γρήγορα και η Άννα γυρίζει το πρόσωπό της από την άλλη και η Ε. Χριστοπούλου της λέει «Πάμε, πάμε, δεν έχεις χρόνο για να σου φύγει».

Σε επόμενη σκηνή, η διαγωνιζόμενη Μαρίνα δυσκολεύεται στις πόζες με την πάπια και ο Α. Μπράτης της λέει «Μαρίνα το πρόσωπό σου είναι συνεχώς το ίδιο. Συνέχεια το ίδιο. Κοίτα την πάπια. Κάνε κάτι άλλο. Κάνε την πάπια».

Στο τέλος της φωτογράφισης, οι coaches καλούν τον υπεύθυνο για τα πτηνά και η Ε. Χριστοπούλου λέει «Είναι ο chicken manager που είπαμε και πριν και ξέρει καλύτερα απ' όλους πώς χειρίζονται βέβαια όλα αυτά τα πουλερικά». Σε ερώτηση του Α. Μπράτη πώς ήταν τα κορίτσια με τα πουλιά γιατί τις είδε να στενοχωριούνται και ότι δεν πρέπει να τις πιάνουν, ο υπεύθυνος είπε ότι δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα, ενώ σε δεύτερο ερώτημα της Ε. Χριστοπούλου αν έτσι χειριζόμαστε τα πτηνά, η απάντησή του ήταν «Έτσι ακριβώς. Υπήρχε επικοινωνία και απ' τις δυο μεριές».

Στη συνέχεια και στο πλαίσιο σχολιασμού και βαθμολόγησης των διαγωνιζόμενων κοριτσιών από τους κριτές στο πλατό του “Greece’s Next Top Model”, ο κριτής Α. Μπράτης ρωτά την Μαρίνα γιατί ήταν αγχωμένη και νευριασμένη στην φωτογράφιση και η Μαρίνα απαντάει ότι επηρεάστηκε από το bullying που κάνει η Κάτια στην Ελευθερία. Η κριτής Β. Καγιά ρωτάει την Ελευθερία αν συμβαίνει αυτό και η Ελευθερία απαντάει ότι έχει συμβεί αρκετές φορές. Η κριτής Η. Παπαγεωργίου ρωτάει τότε γιατί δεν βρίσκονται όλες να συζητήσουν το πρόβλημα και τότε η Κάτια λέει ότι δεν βρέθηκαν ποτέ όλες να συζητήσουν. Όταν η κουβέντα ανοίγει και λένε την άποψή τους και άλλες κοπέλες, οι τόνοι ανεβαίνουν. Η Ασημίνα λέει στην Ελευθερία ότι δεν έχει πει ποτέ ότι κάτι την ενοχλεί και η Ελευθερία απαντάει «Στο’ χω πει ότι μιλάς άσχημα, στο’ χω πει», ενώ παράλληλα προβάλλεται πλάνο με την Β. Καγιά να μένει με το στόμα ανοικτό και τον Α. Μπράτη να χαμογελά. Ακολούθως, η Σουζάνα κατηγορεί την Ελευθερία ότι είπε ψέματα και ο Α. Μπράτης λέει «Να ρωτήσω εγώ κάτι για να τελειώνουμε; Κάτια θεωρείς ότι η Ελευθερία είναι φασορί;» Στην απάντηση «Όχι» της Κάτιας, την ρωτάει «Όχι; Ε τότε γιατί της κάνεις bullying;» και η Κάτια απαντάει «Δεν της κάνω bullying. Γιατί η λέξη bullying είναι πάρα πολύ μεγάλη και έχω δεχτεί bullying στη ζωή μου». «Ε τότε γιατί την πειράζεις;» συνεχίζει ο Α. Μπράτης, για να απαντήσει η Κάτια «Δεν την πειράζω. Κάνω κάποια σχόλια που και που όπως κάνω για όλες τις κοπέλες ξεκάθαρα και πολύ ανοικτά στο πρόσωπό της» και «Θα μιλήσω μπροστά στον άλλον». Τότε η Μαρία σχολιάζει «Ποτέ» και η

Κάτια της λέει «Έλα ρε Μαρία τώρα, σου έχω μιλήσει και σένα πολύ ανοικτά». Στη συνέχεια επεμβαίνει η Β. Καγιά και λέει «Κορίτσια στοπ τώρα πάρτε ένα break πέντε λεπτά να ηρεμήσετε». Κατά τη διάρκεια του break οι κάμερες συνεχίζουν να γράφουν και να προβάλλουν τις συζητήσεις σε φορτισμένο κλίμα των κοριτσιών, οι οποίες χωρίζονται σε δυο ομάδες. Η Κάτια απευθύνεται στην άλλη ομάδα και ζητά συγγνώμη αν έχει κάνει ποτέ bullying σε κάποια από τα κορίτσια. Ένα από τα κορίτσια λέει στην Ασημίνα ότι κοροϊδεύουν συνέχεια την Ελευθερία και η Σουζάνα λέει στην Ελευθερία να απαντήσει και να μην βάζει δικηγόρους. Η Άννα – Μαρία απαντάει στην Σουζάνα ότι η Ελευθερία δεν βάζει δικηγόρους, αλλά τα κορίτσια μιλούν μόνα τους επειδή θέλουν. Η Χαρά λέει με έντονο ύφος στην Σουζάνα «Φιλία είναι αυτό. Το να υποστηρίζεις κάποιον άνθρωπο. Δεν μίλησα σήμερα καθόλου. Αλλά δεν μας έβαλε κανένας δικηγόρο», ενώ η Σουζάνα απαντάει «Α μου φωνάζεις τώρα; Μου φωνάζεις τώρα; Τι γίνεται τώρα;». Η Σουζάνα απευθύνεται τότε στην Ελευθερία και την ρωτάει «Εγώ σου έχω κάνει ποτέ bullying?» για να απαντήσει η Ελευθερία «Ε την ώρα που φωνάζατε δεν ήταν ωραία». «Άρα την ημέρα που ήμαστε στο δωμάτιο επειδή θέλαμε να σε διώξουμε και φωνάζαμε, σημαίνει ότι είναι αυτό bullying» συνεχίζει η Σουζάνα και η Ελευθερία της λέει «Ναι γιατί άμα ο άλλος θέλει να σε διώξει τι είναι;». Ακολούθως, η Ελευθερία λέει στην Σουζάνα να σταματήσουν τη συζήτηση, αλλά η Σουζάνα απαντάει «Όχι γιατί δεν θέλω να ξαναχρησιμοποιηθεί η λέξη bullying. Το καταλαβαίνεις;». Τότε η Μαρία επεμβαίνει και λέει «Δεν την χρησιμοποίησε η Ελευθερία» εξαγριώνοντας την Σουζάνα που της απαντάει «Ρε δεν μιλάω καν μαζί σου, μιλάω με την Ελευθερία, γιατί πετάγεσαι ρε;». Η Μαρία της λέει «Για μίλα πιο ήρεμα» και η Σουζάνα της απαντάει «Δεν θα μιλήσω ρε, γιατί απευθύνομαι στην Ελευθερία και εσύ λες ότι είναι δικό σας πρόβλημα. Δεν θέλω κανείς να πετάγεται». Καθ' όλη τη διάρκεια της συζήτησης στο πλατό για το θέμα της Ελευθερίας μεταδίδεται και μουσική επένδυση που ενισχύει ακόμα περισσότερο την ένταση που δημιουργείται στο τηλεοπτικό κοινό, ενώ ενδιάμεσα στη συζήτηση προβάλλονται και αποσπάσματα όπου τα κορίτσια καλούνται να σχολιάσουν

στην κάμερα τις συμπεριφορές και αντιδράσεις των άλλων διαγωνιζομένων και τα σχόλια είναι κυρίως επικριτικά. Συνολικά η συζήτηση για το θέμα της Ελευθερίας διήρκησε 8 λεπτά και τριάντα – τέσσερα δευτερόλεπτα.

2. Στις **4.11.2019**, μεταξύ των ωρών **21:10 – 00:50**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο του προγράμματος **“GREECE’S NEXT TOP MODEL” (2^{ος} ΚΥΚΛΟΣ)**, χωρίς να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται **στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **4.11.2019**, μεταξύ των ωρών **21:10 – 00:50**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο του προγράμματος **“GREECE’S NEXT TOP MODEL” (2^{ος} ΚΥΚΛΟΣ)**, το οποίο **έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου, ημερομ. **4.3.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α’)**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από το Δικηγόρο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **4.11.2019**, μεταξύ των ωρών **21:10 – 00:50**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο του προγράμματος **“GREECE’S NEXT TOP MODEL”**(**2^{ος} ΚΥΚΛΟΣ**), χωρίς αυτό να διέπεται από την **αρχή της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του προαναφερθέντος Νόμου (υποστοιχείο **1**), το οποίο **έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο **3**) και χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται **στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο **2**) (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 - 8 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή του Δικηγόρου του, ημερομ. 4.3.2020, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «η φωτογράφιση με τα οκόσιτα πτηνά είναι μέρος του διαγωνισμού, τους όρους τους οποίους γνωρίζουν εκ των προτέρων όλες οι διαγωνιζόμενες» και «ελεύθερα τους έχουν αποδεχτεί», η Αρχή επισημαίνει ότι η συναίνεση οποιουδήποτε να συμμετάσχει σε τηλεοπτικό πρόγραμμα δεν αναιρεί την ευθύνη του τηλεοπτικού οργανισμού να διασφαλίσει το ποιοτικό επίπεδο του προγράμματος, την ευπρέπεια στη συμπεριφορά και στον λόγο και τον γενικότερο σεβασμό τόσο στις συμμετέχουσες, όσο και στους τηλεθεατές που έχουν δικαίωμα να παρακολουθούν ποιοτικά προγράμματα. Από τη μια πλευρά η εικόνα των κοριτσιών να κυνηγούν τα πτηνά, με τις πλείστες να δυσκολεύονται και να φοβούνται, με την αγωνία εμφανή στα πρόσωπά τους και από την άλλη οι coaches / εκπαιδευτές να κάνουν πλάκα με το θέαμα, σχολιάζοντας περιπαικτικά, σε καμία περίπτωση δεν διασφαλίζει το δικαίωμα του τηλεθεατή να παρακολουθεί ποιοτικά προγράμματα. Επίσης, από τις σκηνές που ακολούθησαν στο πλατό του “Greece’s Next Top Model”, στο

πλαίσιο του σχολιασμού και της βαθμολόγησης των διαγωνιζόμενων κοριτσιών από τους κριτές, δημιουργείται η αίσθηση ότι η συζήτηση για το θέμα της διαγωνιζόμενης Ελευθερίας, η οποία διήρκησε 8 λεπτά και τριάντα – τέσσερα δευτερόλεπτα ήταν σε μεγάλο βαθμό προκατασκευασμένη, προκειμένου να προκληθεί ένταση ανάμεσα στα κορίτσια και να εκτοξευθούν πυρά εκατέρωθεν, ενδεχομένως για σκοπούς τηλεθέασης. Επομένως, δεν επρόκειτο απλώς για «διάφορες απόψεις» ή «για την ελευθερία (των διαγωνιζομένων) να εκφέρουν άποψη και / ή κριτική», όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός. Εν πάση περιπτώσει, η αποδοχή των όρων του διαγωνισμού από τις διαγωνιζόμενες δεν νομιμοποιεί τον οργανισμό να τις εξευτελίζει καθ' οιονδήποτε τρόπο στα μάτια των τηλεθεατών.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «οι διάλογοι μεταξύ των κριτών και των διαγωνιζομένων γυναικών γίνονται σε χιουμοριστικό κλίμα χωρίς σεξιστικά σχόλια και / ή άλλα υποτιμητικά υπονοούμενα σε όσες γυναίκες δεν κατάφεραν να φωτογραφηθούν με τα οικόσιτα πτηνά» και «Τα σχόλια των κριτών σε κανένα στάδιο δεν ξεπερνούσαν τα όρια της κριτικής όσον αφορά την ικανότητα συνεργασίας και έφταναν τα όρια του χιούμορ» η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό. Τα σχόλια των κριτών στα λόγια ή / και στις ενέργειες των κοριτσιών όπως για παράδειγμα **«Είπε στο χωριό μου έχουμε μια κότα; Εννοεί ένα είδος κότας», «Όχι καλέ, είπε στο χωριό μου έχουμε μια κότα. Είναι η διάσημη κότα. Πώς είναι η Μύκονος με τον πελεκάνο που τον λένε πάντα Πέτρο; Είναι η κότα η Φρόσω», «Ναι, ναι μίλα του. Ο γητευτής της κότας», «Τη θέλω λέει αυτή γρήγορα. Σε small την έχετε;», «Είναι τέλειο τώρα. Ότι σχίστηκε και το καλσόν είναι εντελώς...», «Μαρίνα το πρόσωπό σου είναι συνεχώς το ίδιο. Συνέχεια το ίδιο. Κοίτα την πάπια. Κάνε κάτι άλλο. Κάνε την πάπια»,** τα οποία συνοδεύονταν με ειρωνικό ύφος και αρκετές φορές ειρωνικό γέλιο ήταν περιπαικτικά, χλευαστικά και υποτιμητικά σε σχέση με το εγχείρημα των κοριτσιών, το οποίο ήταν δύσκολο, άβολο, αμήχανο και εκ των πραγμάτων μειωτικό. Επιπλέον, η όλη παρουσίαση πιο πολύ φαίνεται να εστίαζε στην παραγωγή

υλικού που θα προκαλούσε τα ειρωνικά σχόλια των κριτών, παρά στην πρόκληση μιας δύσκολης φωτογράφισης, στην οποία οι διαγωνιζόμενες καλούνταν να ανταποκριθούν.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι «ο μέσος Κύπριος δεν ανέμενε τίποτα περισσότερο από το ψυχαγωγικό πρόγραμμα στο οποίο συμπεριλαμβάνετο και το κριτήριο της επιδεξιότητας και αναπόφευκτα θα έβλεπε και κάποια ευτράπελα και τις αντιδράσεις των διαγωνιζομένων γιατί κάποιες από αυτές δεν ήτο επιδέξιες», η Αρχή δεν τον αποδέχεται. Οι πρόνοιες του άρθρου 26(1)(β) και του Κανονισμού 21(1) για την εξασφάλιση του ποιοτικού επιπέδου των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας εφαρμόζονται σε όλους τους τύπους των προγραμμάτων, περιλαμβανομένων των ψυχαγωγικών. Συνεπώς, ο ψυχαγωγικός χαρακτήρας του προγράμματος ουδόλως απαλλάσσει τον οργανισμό από την ευθύνη να διασφαλίσει το ποιοτικό επίπεδο του προγράμματος. Εξάλλου, τα ψυχαγωγικά προγράμματα δεν είναι ταυτισμένα με ποιοτικά υποβαθμισμένο προϊόν και χρήση ειρωνικών και χλευαστικών σχολίων. Επιπλέον, η παράβαση του Κανονισμού 26(ιβ), που περιλαμβάνεται στον Πίνακα Α' ημερομ. 29.1.2020, αφορά αποκλειστικά τα ψυχαγωγικά προγράμματα:

«26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –

(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δυο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Επιπρόσθετα, η Αρχή επισημαίνει ότι τα ψυχαγωγικά προγράμματα έχουν μεγαλύτερη τηλεθέαση από άλλου είδους προγράμματα και τείνουν να επηρεάζουν περισσότερο τις πεποιθήσεις και τις στάσεις των τηλεθεατών απ' ό,τι άλλα προγράμματα.

Όσον αφορά στην αναφορά του οργανισμού στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας σημειώνεται ότι αυτή χαρακτηρίζεται από αοριστία και γενικότητα και εν πάση περιπτώσει δεν είναι δεσμευτική για την Αρχή.

Ως προς την συσχέτιση, από μέρους του οργανισμού, της μεγάλης «ακροαματικότητας» του προγράμματος με τη συμμετοχή των γυναικών μοντέλων και την εξαγωγή του συμπεράσματος ότι δεν παραβιάζεται η αξιοπρέπεια και η προσωπικότητα του γυναικείου φύλου, η Αρχή δεν εντοπίζει πού εδράζεται αυτό το συμπέρασμα. Εξάλλου, όπως έχει επανειλημμένα αναφέρει η Αρχή εάν ένα πρόγραμμα συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά τηλεθέασης, δεν σημαίνει ότι αυτόματα διέπεται και από τις αρχές της υψηλής ποιότητας, ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και δεν θίγει την αξιοπρέπεια των δυο φύλων.

Επιπλέον, το αν θίγεται ή όχι η αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου στο εν λόγω επεισόδιο, δεν περιορίζεται, όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός, στο γεγονός ότι «δεν γίνονται υπαινιγμοί ή προβάλλονται ισχυρισμοί για το ήθος, την ακεραιότητα και τον χαρακτήρα των γυναικών με μειωτικά σχόλια και άλλα υπονοούμενα που προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των γυναικών». Ακριβώς, στο υπό εξέταση επεισόδιο οι νεαρές κοπέλες, έχοντας ενδεχομένως κατά νου ότι προκειμένου να επιτύχουν στο εν λόγω πρόγραμμα και κατ' επέκταση να κάνουν καριέρα μελλοντικά πρέπει να κάνουν πράγματα που τους ζητούνται, έχουν αποδεχθεί να προχωρήσουν σε δοκιμασίες που υπό κανονικές συνθήκες ενδεχομένως να αρνούσαν. Και αυτό φαίνεται από τις εκφράσεις τους, τη στάση τους σώματός τους, τα λόγια τους και γενικά την όλη τους παρουσία στην φωτογράφιση με τα οικόσιτα πτηνά. Δεν αποκλείεται ο μέσος τηλεθεατής και η μέση τηλεθέατρια να παρακολούθησαν το συγκεκριμένο επεισόδιο για να δουν πώς θα τα πάνε οι διαγωνιζόμενες σε αυτή την ιδιόμορφη φωτογράφιση. Θα αναγνώρισαν όμως παράλληλα ότι οι κοπέλες αυτές βρίσκονται σε μια θέση που δεν θα ήθελαν να δουν τους εαυτούς τους, πόσο μάλλον τις νεαρές αδελφές τους, τις κόρες τους ή τις εγγονές τους. Και είναι σε αυτό το σημείο που η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θέλει να αφυπνίσει τους οργανισμούς και δη τους τηλεοπτικούς, ακριβώς γιατί μέσω των προγραμμάτων τους επηρεάζουν και διαμορφώνουν τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των τηλεθεατών. Σε καμία περίπτωση λοιπόν δεν πρέπει μέσα από

τα ψυχαγωγικά προγράμματα να περνά το μήνυμα, ιδίως στους νεαρούς και τις νεαρές κοπέλες, ότι είναι φυσιολογικό να κάνεις κάτι που δεν θέλεις, προκειμένου να πας μπροστά. Ότι μια νεαρή όμορφη, καλλίγραμμη κοπέλα είναι κοινωνικά αποδεκτό να εξευτελίζεται, να κυνηγά κότες μπροστά στις κάμερες, να ξεμαλλιάζεται, να δέχεται ειρωνικά σχόλια από κριτές και coaches, γιατί έτσι θα μπορέσει να κάνει καριέρα. Τέτοια μηνύματα, αφενός προάγουν σε υπέρτατη αξία την ομορφιά και το καλλίγραμμο σώμα και τα καθιστούν προϋπόθεση για την αυτοπραγμάτωση μιας κοπέλας και αφετέρου δυνατόν να «δικαιολογούν» την οποιαδήποτε μορφή βίαιης συμπεριφοράς προκύψει προς την ίδια, στο δρόμο προς την επιτυχία / αυτοπραγμάτωση, αναμφίβολα δεν ταιριάζουν στο πρότυπο της νεολαίας που θέλουν να έχουν οι σύγχρονες ευημερούσες κοινωνίες.

Τα ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων, πεποιθήσεων και προτύπων. Παρόλο που διακηρυγμένες πολιτικές στοχεύουν στην αξιοποίηση των ΜΜΕ για αποδόμηση των κοινωνικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων, τα ΜΜΕ συνεχίζουν ν' αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα, προβάλλοντας τον σεξισμό ως κοινωνικά αποδεκτό. Η ανισότητα των φύλων εδραιώνεται όταν οι γυναίκες καθορίζονται με βάση την εξωτερική τους εμφάνιση, κι όταν αναπαράγονται «πρότυπα ομορφιάς». Η ταύτιση της γυναίκας με τα μέρη του σώματός της (στήθος, πόδια κτλ) την απογυμνώνει από την ανθρώπινη αξία της και της στερεί την ανθρώπινη υπόστασή της. Από αυθύπαρκτη οντότητα, η γυναίκα διαμελίζεται στα μέρη του σώματός της και κρίνεται η αξία της με βάση την εξωτερική εμφάνισή της.

Η αντιμετώπιση του σεξισμού και η εξάλειψη στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων (προαγωγή ισότητας αξιοποιώντας τα ΜΜΕ) είναι ένας από τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (2018-2021) της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο περιλαμβάνει ειδικό στόχο για τον τομέα των ΜΜΕ. Τόσο η Κύπρος, όσο και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών και

συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την ισότητα των φύλων και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Η «Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου» υιοθετώντας τη μετά το 2015 ατζέντα για ανάπτυξη θέτει το 2030 ως έτος καταπολέμησης της έμφυλης ανισότητας. Στα πλαίσια του στόχου αυτού καλεί τα κράτη να λάβουν μέτρα για ενδυνάμωση των γυναικών και κοριτσιών και τονίζει την ανάγκη εξάλειψης των αρνητικών στερεοτύπων γύρω από τη γυναίκα, μέσω των ΜΜΕ και τη θεσμοθέτηση κανόνων που θα ρυθμίζουν την προβολή των γυναικών τόσο στον έντυπο όσο και ηλεκτρονικό τύπο και γενικότερα στα ΜΜΕ.

Το Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών και όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη – Μέλη, στην υπογραφή της «Ατζέντας 2030 για Βιώσιμη Ανάπτυξη» δεσμεύονται ότι μέχρι το 2030 θα εργαστούν με σκοπό την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών. Κάτω από τον προαναφερθέντα στόχο του Στρατηγικού Σχεδίου Ισότητας της Κύπρου για εξάλειψη των στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων εντάσσονται και οι γενικότεροι στόχοι της «Ατζέντας 2030», σύμφωνα με τους οποίους τα Κράτη – Μέλη, μέχρι το 2030, θα πρέπει να υιοθετήσουν πρακτικές και δράσεις που να διασφαλίζουν την καταπολέμηση και εξάλειψη όλων των διακρίσεων εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών.

Διανύουμε μια περίοδο κρίσιμων παγκόσμιων συζητήσεων για την ισότητα των φύλων και την ανάγκη τερματισμού του φαινομένου του σεξισμού, με αποκορύφωμα την πρόσφατη απόφαση (27.3.2019¹) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ) να εγκρίνει κείμενο που περιλαμβάνει τον «πρώτο ορισμό του σεξισμού σε διεθνή κλίμακα», με σκοπό να συμβάλει ώστε «να τερματιστεί το φαινόμενο αυτό». Το κείμενο / σύσταση του ΣτΕ, η οποία απευθύνεται στις 47 χώρες μέλη του πανευρωπαϊκού οργανισμού, ορίζει τον σεξισμό ως «μια

¹ [ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΕΞΙΣΜΟ / PREVENTING AND COMBATING SEXISM. Recommendation CM/Rec\(2019\)1, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe 27 March 2019](#)

εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων δύναμης» ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες «που οδηγεί στη διάκριση και εμποδίζει την πλήρη χειραφέτηση των γυναικών στην κοινωνία». Σύμφωνα με το κείμενο, ο σεξισμός ενισχύεται από τα φυλετικά στερεότυπα*, ενώ παράλληλα συνδέεται και με τη βία απέναντι στις γυναίκες και τα κορίτσια, «επειδή ο κοινός σεξισμός αποτελεί τμήμα μίας συνέχειας βιαιοτήτων», δημιουργώντας ένα «κλίμα κατατρομοκράτησης, φόβου, διάκρισης, αποκλεισμού και ανασφάλειας» (*η υπογράμμιση δική μας). Ακριβώς, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ανήκουν στους φορείς εκείνους που οφείλουν να προωθούν την προοπτική της ισότητας των φύλων, καθώς και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης για την αντιμετώπιση του σεξισμού μέσα από το περιεχόμενο και το οπτικό υλικό των μεταδόσεών τους, όπως επίσης και τη χρήση της γλώσσας.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1)** (υποστοιχείο 2) και **26(ιβ)** (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Κ.Π.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 10/2020(95)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΟΜΕΓΑ CH», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΟΜΕΓΑ CHANNEL LTD»**

Ημερομηνία Απόφασης: 7 Οκτωβρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Το Μέλος της Αρχής κ Χρύσω Τσόκκου, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **10 Ιουνίου 2020** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1)** και **26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει τα εξής:

**26.- (1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –
(β) της υψηλής ποιότητας.**

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21. - (1) Οι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

**26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –
(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.**

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **10.8.2020** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, να τις υποβάλει εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν

επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου ημερομ. **24.8.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** ζήτησε παράταση χρόνου τουλάχιστον δεκατεσσάρων (14) ημερών για καταχώρηση των θέσεων και απόψεων του οργανισμού.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **1.9.2020** ενημέρωσε τον οργανισμό ότι έχει γίνει αποδεκτό το αίτημά του και τον κάλεσε να υποβάλει τις οιοσδήποτε παραστάσεις ή / και θέσεις ή / και απόψεις μέχρι την Τρίτη 15.9.2020.

Ο οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Δέσποινας Χάσικου ημερομ. **15.9.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')** υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς.

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, όπως αυτές έχουν εκφρασθεί από την Δικηγόρο του στην επιστολή του ημερομ. 15.9.2020, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με την αναφορά του οργανισμού στην αρχή της αναλογικότητας, η Αρχή επισημαίνει ότι σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99. Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα του τηλεοπτικού οργανισμού να επιλέγει ελεύθερα και απρόσκοπτα

τα προγράμματα που θα μεταδώσει, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για ποιοτικά προγράμματα.

Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι στην παρούσα υπόθεση τίθεται θέμα πολλαπλότητας (...), η Αρχή υπενθυμίζει στον οργανισμό ότι το ζήτημα της ύπαρξης πολλαπλότητας σε υποθέσεις που εξετάζει η Αρχή, έχει κριθεί επανειλημμένα από το Ανώτατο Δικαστήριο. Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν οι αποφάσεις του Ανωτάτου στην **προσφυγή 1261/2003, Αντέννα Λίμιτεδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομ. 31-5-2005** και στην **προσφυγή 555/2004, Αντέννα Λίμιτεδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομ. 16-5-2005**, στις οποίες η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό.

Ενδεικτικά, στην **προσφυγή 555/2004, Αντέννα Λίμιτεδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομ.16-5-2005**, μεταξύ άλλων, αναφέρεται:

Έπειτα η Αιτήτρια εισηγείται ότι υπάρχει πολλαπλότητα κατηγοριών κατά το ότι, ενώ συγκεκριμένες κατηγορίες, όπως εξειδικεύεται στην αγόρευση, αφορούν τα ίδια γεγονότα και έτσι συνιστούν το ίδιο ουσιαστικά αδίκημα, διατυπώνονται με πολλαπλότητα και επιβάλλεται κύρωση σε όλες. Όπως παρατηρεί βέβαια και η ευπαίδευτη συνήγορος για την ΑΡΚ, η εισήγηση είναι με ανακρίβεια που αναφέρεται σε πολλαπλότητα, με σχετική παραπομπή στα λεχθέντα από τον Κωνσταντινίδη, Δ., στην υπόθεση *ANTENNA ΛΤΑ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, 362/03, 27.2.2004*.

Το παράπονο της Αιτήτριας δεν είναι ότι σε μια κατηγορία περιέχονται περισσότερα του ενός αδικήματα αλλά ότι διάφορες κατηγορίες αφορούν τα ίδια γεγονότα, οπότε το θέμα ανάγεται στην καταλληλότητα επιβολής ποινής για όλες τις κατηγορίες παρά στην ελαττωματικότητα του κατηγορητηρίου. Και έτσι όμως, παρατηρώ ότι η εισήγηση δεν είναι ορθή ούτε επί των δικών της όρων. Κατά πρώτο, οι ομάδες κατηγοριών που αναφέρει η αιτήτρια ως βασιζόμενες στα ίδια γεγονότα δεν είναι έτσι.

Παίρνω την πρώτη ομάδα, αλλά τα ίδια ισχύουν και για άλλες. Λέγει η Αιτήτρια ότι οι κατηγορίες 1-6 αφορούν τα ίδια γεγονότα. Αυτό είναι ανακριβές, αφού οι κατηγορίες 1-2 αφορούν την εκπομπή "Η Λάμψη", οι κατηγορίες 3-5 αφορούν την εκπομπή "Θησαυροφυλάκιο", και η κατηγορία 6 αφορά την εκπομπή "Τα Νέα του ANT1. Έπειτα, η κάθε κατηγορία, ακόμα και ως προς την ίδια εκπομπή, αφορά διαφορετική χρονικά παράβαση στα πλαίσια της ίδιας εκπομπής. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι η κάθε παράβαση βασίζεται αυτοτελώς στα δικά της γεγονότα και το ότι ορισμένες παραβάσεις μπορεί να αφορούν την ίδια εκπομπή της ίδιας ημέρας ουδόλως είναι θέμα πολλαπλότητας έστω και αν θα μπορούσε να αντανακλά στο θέμα των κυρώσεων-.

Ακόμα όμως και στο βαθμό που οι κατηγορίες είχαν "συγγένεια" εκπομπής και ημέρας, η APK δεν επέβαλε κυρώσεις σε όλες τις κατηγορίες. Κατ' ακρίβεια η APK επέβαλε κυρώσεις μόνο για τις παραβάσεις του άρθρου 34(2) και δεν επέβαλε κυρώσεις για τις παραβάσεις του άρθρου 33(2)(η) και της παραγράφου ΣΤ3.

Ακόμα λοιπόν και στις περιπτώσεις εκείνες όπου η Αρχή διαπιστώνει ομοιότητα γεγονότων και συστατικών στοιχείων των διαπιστωθεισών παραβάσεων, τότε είναι ιδιαίτερα προσεκτική κατά την επιβολή κυρώσεων, ώστε να μην τίθεται θέμα πολλαπλότητας.

Σε ό,τι αφορά στην αρχή *ne bis in idem*, την οποία επικαλείται ο οργανισμός, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι, κατά την ενώπιόν της διαδικασία και σχηματισμό της κρίσης της, πάντοτε λαμβάνει υπόψη της τις αρχές που διέπουν τη διοικητική διαδικασία και τα δικαιώματα του διοικούμενου.

Η Αρχή λαμβάνει υπόψη την απολογία του τηλεοπτικού οργανισμού και την πρόθεσή του να προβεί άμεσα σε αυτορρύθμιση. Παρ' όλα αυτά, λαμβάνει επίσης υπόψη ότι έχει εξετάσει και στο παρελθόν πιθανές παραβάσεις των προαναφερθέντος άρθρου και Κανονισμών για το ίδιο πρόγραμμα και ο

οργανισμός είχε και τότε απολογηθεί και δεσμευτεί ότι θα επιδείξει περαιτέρω προσοχή στο μέλλον. Μάλιστα στην απόφασή της ημερομ. 25.9.2019 στην υπόθεση με αρ. φακ. 80/2018(95), που αφορούσε στις μεταδόσεις του προγράμματος ‘GREECE’S NEXT TOP MODEL’ (1^{ος} κύκλος) ημερομ. 1.10.2018 και 8.10.2018, η Αρχή είχε αναφέρει στο τέλος της απόφασης επί λέξει τα εξής: **«Έχει υποπέσει στην αντίληψη της Αρχής ότι ο τηλεοπτικός οργανισμός μεταδίδει το GNTM 2 κατά την τρέχουσα χρονιά και εφιστά την προσοχή του στο ότι δεν θα διστάσει να επιβάλει αυστηρότερες κυρώσεις σε περίπτωση που ο οργανισμός επαναλάβει παρόμοιας φύσεως παραβάσεις»**. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι δεν αρκεί μόνο να αναγνωρίζει ο οργανισμός τις συνέπειες που πιθανόν να έχουν οι εν λόγω μεταδόσεις ή να προβαίνει σε απολογία για μετάδοση ακατάλληλου υλικού, αλλά θα πρέπει να φροντίζει ώστε να μην συζητούμε καν τις όποιες συνέπειες, έχοντας διασφαλίσει εκ των προτέρων ότι το οποιοδήποτε ακατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό δεν φτάνει στους τηλεθεατές από δικό του τηλεοπτικό προϊόν. Ακριβώς, ο οργανισμός θα πρέπει ενδεχομένως να εντοπίσει και να εφαρμόσει τους μηχανισμούς εκείνους που θα προλαμβάνουν και θα αποτρέπουν την προβολή τέτοιου οπτικοακουστικού υλικού. Ο ισχυρισμός ότι είναι «πρακτικά αδύνατη η επέμβαση στην επεξεργασία έτοιμου υλικού προγράμματος που λαμβάνει και αναμεταδίδει κατευθείαν από την Ελλάδα» δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από την ευθύνη που έχει να διασφαλίσει το ποιοτικό επίπεδο του προγράμματος που επιλέγει να μεταδίδει, την ευπρέπεια στη συμπεριφορά και στον λόγο και τον γενικότερο σεβασμό τόσο στις συμμετέχουσες, όσο και στους τηλεθεατές που έχουν δικαίωμα να παρακολουθούν ποιοτικά προγράμματα.

Η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα επισήμανε στην απόφασή της ημερομ. 10.6.2020 και ιδιαιτέρως τα ακόλουθα:

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θέλει να αφυπνίσει τους οργανισμούς και δη τους τηλεοπτικούς, ακριβώς γιατί μέσω των προγραμμάτων τους

επηρεάζουν και διαμορφώνουν τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των τηλεθεατών. Σε καμία περίπτωση λοιπόν δεν πρέπει μέσα από τα ψυχαγωγικά προγράμματα να περνά το μήνυμα, ιδίως στους νεαρούς και τις νεαρές κοπέλες, ότι είναι φυσιολογικό να κάνεις κάτι που δεν θέλεις, προκειμένου να πας μπροστά. Ότι μια νεαρή όμορφη, καλλίγραμμη κοπέλα είναι κοινωνικά αποδεκτό να εξευτελίζεται, να κυνηγά κότες μπροστά στις κάμερες, να ξεμαλλιάζεται, να δέχεται ειρωνικά σχόλια από κριτές και coaches, γιατί έτσι θα μπορέσει να κάνει καριέρα. Τέτοια μηνύματα, αφενός προάγουν σε υπέρτατη αξία την ομορφιά και το καλλίγραμμο σώμα και τα καθιστούν προϋπόθεση για την αυτοπραγμάτωση μιας κοπέλας και αφετέρου δυνατόν να «δικαιολογούν» την οποιαδήποτε μορφή βίαιης συμπεριφοράς προκύψει προς την ίδια, στο δρόμο προς την επιτυχία / αυτοπραγμάτωση, αναμφίβολα δεν ταιριάζουν στο πρότυπο της νεολαίας που θέλουν να έχουν οι σύγχρονες ευημερούσες κοινωνίες.

Τα ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων, πεποιθήσεων και προτύπων. Παρόλο που διακηρυγμένες πολιτικές στοχεύουν στην αξιοποίηση των ΜΜΕ για αποδόμηση των κοινωνικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων, τα ΜΜΕ συνεχίζουν ν' αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα, προβάλλοντας τον σεξισμό ως κοινωνικά αποδεκτό. Η ανισότητα των φύλων εδραιώνεται όταν οι γυναίκες καθορίζονται με βάση την εξωτερική τους εμφάνιση, κι όταν αναπαράγονται «πρότυπα ομορφιάς». Η ταύτιση της γυναίκας με τα μέρη του σώματός της (στήθος, πόδια κτλ) την απογυμνώνει από την ανθρώπινη αξία της και της στερεί την ανθρώπινη υπόστασή της. Από αυθύπαρκτη οντότητα, η γυναίκα διαμελίζεται στα μέρη του σώματός της και κρίνεται η αξία της με βάση την εξωτερική εμφάνισή της.

Η αντιμετώπιση του σεξισμού και η εξάλειψη στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων (προαγωγή ισότητας αξιοποιώντας τα ΜΜΕ) είναι ένας από τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (2018-2021) της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο περιλαμβάνει

ειδικό στόχο για τον τομέα των ΜΜΕ. Τόσο η Κύπρος, όσο και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την ισότητα των φύλων και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Η «Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου» υιοθετώντας τη μετά το 2015 ατζέντα για ανάπτυξη θέτει το 2030 ως έτος καταπολέμησης της έμφυλης ανισότητας. Στα πλαίσια του στόχου αυτού καλεί τα κράτη να λάβουν μέτρα για ενδυνάμωση των γυναικών και κοριτσιών και τονίζει την ανάγκη εξάλειψης των αρνητικών στερεοτύπων γύρω από τη γυναίκα, μέσω των ΜΜΕ και τη θεσμοθέτηση κανόνων που θα ρυθμίζουν την προβολή των γυναικών τόσο στον έντυπο όσο και ηλεκτρονικό τύπο και γενικότερα στα ΜΜΕ.

Το Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών και όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη – Μέλη, στην υπογραφή της «Ατζέντας 2030 για Βιώσιμη Ανάπτυξη» δεσμεύονται ότι μέχρι το 2030 θα εργαστούν με σκοπό την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών. Κάτω από τον προαναφερθέντα στόχο του Στρατηγικού Σχεδίου Ισότητας της Κύπρου για εξάλειψη των στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων εντάσσονται και οι γενικότεροι στόχοι της «Ατζέντας 2030», σύμφωνα με τους οποίους τα Κράτη – Μέλη, μέχρι το 2030, θα πρέπει να υιοθετήσουν πρακτικές και δράσεις που να διασφαλίζουν την καταπολέμηση και εξάλειψη όλων των διακρίσεων εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών.

Διανύουμε μια περίοδο κρίσιμων παγκόσμιων συζητήσεων για την ισότητα των φύλων και την ανάγκη τερματισμού του φαινομένου του σεξισμού, με αποκορύφωμα την πρόσφατη απόφαση (27.3.2019²) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ) να εγκρίνει κείμενο που περιλαμβάνει τον «πρώτο ορισμό του σεξισμού σε διεθνή κλίμακα», με σκοπό να συμβάλει ώστε «να τερματιστεί το

² [ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΕΞΙΣΜΟ / PREVENTING AND COMBATING SEXISM. Recommendation CM/Rec\(2019\)1, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe 27 March 2019](#)

φαινόμενο αυτό». Το κείμενο / σύσταση του ΣτΕ, η οποία απευθύνεται στις 47 χώρες μέλη του πανευρωπαϊκού οργανισμού, ορίζει τον σεξισμό ως «μια εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων δύναμης» ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες «που οδηγεί στη διάκριση και εμποδίζει την πλήρη χειραφέτηση των γυναικών στην κοινωνία». Σύμφωνα με το κείμενο, ο σεξισμός ενισχύεται από τα φυλετικά στερεότυπα*, ενώ παράλληλα συνδέεται και με τη βία απέναντι στις γυναίκες και τα κορίτσια, «επειδή ο κοινός σεξισμός αποτελεί τμήμα μίας συνέχειας βιαιοτήτων», δημιουργώντας ένα «κλίμα κατατρομοκράτησης, φόβου, διάκρισης, αποκλεισμού και ανασφάλειας» (*η υπογράμμιση δική μας). Ακριβώς, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ανήκουν στους φορείς εκείνους που οφείλουν να προωθούν την προοπτική της ισότητας των φύλων, καθώς και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης για την αντιμετώπιση του σεξισμού μέσα από το περιεχόμενο και το οπτικό υλικό των μεταδόσεών τους, όπως επίσης και τη χρήση της γλώσσας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **4.11.2019**, κυρώσεις ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) **το διοικητικό πρόστιμο των €1.800.**
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** (υποστοιχείο **1**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 2, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), το **διοικητικό πρόστιμο των €2.500.**

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το **διοικητικό πρόστιμο των €4.300** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Έχει υποπέσει στην αντίληψη της Αρχής ότι ο τηλεοπτικός οργανισμός μεταδίδει τον τρίτο κύκλο του **“GREECE’S NEXT TOP MODEL”** κατά την τρέχουσα χρονιά και εφιστά την προσοχή του στο ότι δεν θα διστάσει να επιβάλει αυστηρότερες κυρώσεις σε περίπτωση που ο οργανισμός επαναλάβει παρόμοιας φύσεως παραβάσεις.

(ΡΟΝΑ ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.